

150-годишнината от рождението на **Марко Тотев**

Най-известният кутсузлия на България е имал

забележителен живот

МАРКОТОТЕВЕЦ ЛИ Е МАРКО ТОТЕВ?

Българинът казва „голям маркото-товец съм“ много често като за-клинение срещу уроци и лош късмет. За повечето българи името на Марко Тотев е станало нарицателно за несполука. Марко Тотев има славата на непрокопсан, неудачник, несретник, кутсузлия и зевзек. Професионалната му кариера обаче е блестяща – известният търновски адвокат няма нито едно загубено дело. Станал толкова известен адвокат, че бил поканен от представители на международната параходна компания „Холанд Америка“ да защитава интересите ѝ в България. Парите за него не били цел, а средство. Той обичал да казва: „Като изляза от къщи, и парите сами тръгват след мене“. Известен е изразът: „Аз на Марко Тотев само файтоните не мога да платя“, защото в единия файтон пътувал той, а в другия – бастунът и шапката му“. Всъщност Марко Тотев сам създава легендата за себе си като за неудачника, когото животът не може да смути с нищо, тъй като друго освен лош късмет не може и да очаква. Влизайки винаги в ролята на кутсузлия, той „извисява“ другите и ги поставя в ролята на преуспяващи.

ПЪРВИЯТ АДВОКАТ НА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Марко Тотев е роден във Велико Търново през 1858 година. Дядо му Петко е бил търговец на ориз от Трявна. Синът Тотю се преселил в Търново и се оженил за Кръстина. Марко станал един от първите ни

адвокати. Запазен е адвокатският регистър от 1895 година, в който под номер 1 е вписано неговото име. Бил шеф на канцеларията на руския губернатор в Търново по време на освобождението от турско робство. По-късно Марко Тотев станал съдия в Търново и инспектор в новоосновеното министерство на правосъдието в София. През 1884 година Марко Тотев се оженил за Поликсения Кабакчиева. Кръстник им бил Васил Друмев. Марко Тотев бил стамболовист. Той кандидатствал за Четвъртото народно събрание, станал депутат и получил два ордена за вярна служба. След като се върнал в Търново през 1893 г., бил председател на Окръжния съвет. Като депутат Марко Тотев станал председател на търновското читалище „Надежда“, където разрешил да се играе хазарт срещу такса. Така читалището събирало пари, за да купува книги. Лично уреждал оперни спектакли за гражданството с гастролъори от Италия и сам пеел възрожденски песни. Известно време работил като мирови съдия в горнооряховското село Паскалевец. През 1900 г. бил окръжен управител на Бургас. После отворил адвокатски кантори в Търново и София. Марко Тотев знаел турски, сам изучил френски и твърде добре се справял с френската правна литература. Славил се с пословичната си честност и добронамереност. Защищавал е няколко големи дела във Върховния касационен съд, последната съдебна инстанция. Негова жалба, внесена навремето в касационния съд, била давана за пример на студентите в Юридическия факултет от професорите в Софийския университет. Разбрали за широкото му сърце, при него тръгнали бедняци от села, паланки и балкански колиби. Марко Тотев имал три известни дела, заради които селяните му се отблагодарили с хиляди декари общинска земя в селата Розовец, Пловдивско, и Долно Чочовене, Сливенско. В то-

гавашните села Рахмандаре и Драгойново събрали пари за хонорар не достигнали и селяните решили да кръстят главната улица на негово име.

„НА МАРКО ТОТЕВ ВСЕ ТЪЙ ЩЕ СЕ СЛУЧИ!“

Слабостта на Марко Тотев бил покерът. Той играл любимата си игра в прочутото търновско кафене „Дарданели“. Само веднъж съдбата му се усмихнала – паднал му се „кент флош роял“. Точно тогава покрай кафенето преминала траурна процесия, картоиграчите излезли да отдадат последна почит на починалия и играта се развалила. А Марко Тотев, здраво стиснал своя „кент флош роял“, тъжно отронил знаменитата фраза, „На Марко Тотев все тъй ще се случи!“ Съдбата на несретник не го оставила дори и след смъртта му на 26 юли 1936 г. По погрешка в гроба му настанили съпругата на известен професор. Роднините на Марко Тотев водели безкрайни дела, но в крайна сметка правдата възтържествувала. Като произнасял присъдата, съдията казал: „Ех, бай Марко, бай Марко, то на тебе все така ще ти се случи!“

(Р. К.)

Марко Тотев е български общественик, роден през 1858 г. във Велико Търново. Той бил адвокат, депутат, окръжен управител. Бил е началник на канцеларията на руския губернатор в Търново, съдия, инспектор към Министерство на правосъдието, окръжен управител на град Бургас, депутат в Четвъртото народно събрание, блестящ адвокат по граждански дела. През 1913 г. се премества в София, където и до днес живеят негови потомци. Въпреки забележителния му живот, в българския език името му е станало нарицателно за лош късмет и несполука.